

Napa Valley Register
L.Pierce Carson
"Királyok bora, borok királya"
Betekintés a tokaji borkészítésbe

Szerkesztői jegyzet: Ez a cikk az első része egy betekintésnek a tokaji borkészítés jelenlegi helyzetébe. Hogy tisztán lássunk tudnunk kell: a régió nevét Tokaj- nak hívjuk, de ha a régió boráról beszélünk akkor egy "i" betűt kell a szó után tenni - azaz tokaji borok.

TOKAJ, Magyarország- Senki sem tudja biztosra, hogy mióta termelnek szőlőt a vulkánikus talajban a Tisza és a Bodrog folyó találkozásánál. Bizonyára a magyar törzsek letelepedte előtt.

Ha kicsit körbejárjuk a témát a barátságos kisvárosban, megtudhatjuk, hogy az első ASZÚ bort Szepsy Laczkó Máté állította elő 1630-ban az akkor uralkodó Rákóczi család számára. Azt is hallhatjuk, hogy az 1700-as évek elején egy erdélyi herceg arra használta a régió különleges borát, hogy ezáltal megnyerje XIV. Lajos támogatását a Habsburg hűbérurakkal szemben.

Több, mint négy évszázada, legendásan, a Tokaj bor volt az első a világon az eredetkontrol bevezetésében, megelőzve több évtizeddel a Portói bort, és jóval több, mint egy évszázaddal a Bordeauxi bor klasszifikációját.

Valamint, minden kétséget kizárva, ez az egyetlen bor, amely szerepel egy nemzet himnuszában.

Magyarország arany, csábító, édes bora : a Tokaji, volt az első melyet botritiszes szőlőből készítettek, az összeaszott szőlőből , melyet az Anya Természet áldott meg a "nemes penésszel". A magyarok aszúnak hívják ezt a gyümölcsöt- és habár azt jelenti, hogy kiszáradt, mégis az aszú szót a megszalódott botritiszes szőlőre használják.

A Rajna menti késői szüretelésű borok bevezetése előtt, több, mint egy évszázaddal- és talán kettővel a Sautern előtt- a Tokaji Aszú borok államfőktől és vallási vezetőktől kaptak elismeréseket. Az évek során olyan híres zeneszerzők és írók, mint Haydn, Beethoven, Liszt, Schubert, Goethe, Heine, Schiller és Voltaire, ünnepeltek Tokaji borokkal. XIV. Lajos és Nagy Frigyes is azzal próbálták meg egymást felülmúlni, hogy vendégeiknek ezzel a nagyon különös borral kedveskedtek. A francia király volt az, aki a Tokaji Aszúról úgy nyilatkozott : " királyok bora, borok királya" .

A bort akkora örömmel fogadták a szomszédos Lengyelországban, hogy az évszázados lengyel magyar barátság alapjául szolgál.

A Tokaji bort világszerte nagyrabecsülték évszázadokon át. Viszont a II. Világháború után - amikor Magyarországot megszállta a Szovjetunió - a dolgok megváltoztak. A tokaji gyártás 6000 kistermelővel folytatódott, de a palackozást és terjesztést monopolizálta egy kormány tulajdonú szervezet.

A helyiek panaszkodnak a kommunista iperátvételről. Például rámutatnak az értékes hegyoldali dűlőkre, melyeket akkor hagytak tönkremenni, és cserébe szőlőtőkét ültettek a sík területekerekre, melyeket könnyebb volt ugyan megművelni, de nem termették azt a minőségi gyümölcsöt, amelyik a régmúlt dicső borát adta.

Az 1980-as évek vége és az 1990-es évek eleje óta, amikor összeomlott a kommunista rezsim, több független borkészítő társaság alakult ki a térségben. Sőt mitöbb, a kormány boros cége is levedlette a bolsevik köpönyegét és ma már aktívan vesz részt annak a célkitűzésnek a megvalósításában, hogy az értékes Tokajit visszaemeljék a jogos helyére a borok világában.

A szőlőskerttől a puttonyosig

A Tokaji Borvidék Magyarország északkeleti részén helyezkedik el, Szlovákiától a Zempléni hegység határolja el, és Ukrajnával is határos. Ez a termővidék ideális növekedési feltételeket biztosít a hat fajta szőlőnek, melyeket a Tokaji aszú készítéséhez használnak. A térség szerencsés, mert az alföldi meleg nyári szelek itt fűtyülnek át délre, itt ad menedéket a Zempléni Hegység, és elég fontos, hogy a folyók a korai őszi ködfátylat is kamatoztatják, hiszen ez járul hozzá a botritiszhez ami hasznos a nemes penész kialakulásánál.